सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम

सार्वजनिक गरिएको विवरण

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग

सिंहदरबार, काठमाडौं

वैशाख १०, २०८१

१. परिचय

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग एक संवैधानिक निकाय हो। नेपालको संविधानको भाग-२६, धारा २५० र २५१ मा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग सम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ। संघीयताको नवीन अभ्यासलाई संस्थागत गर्दै लैजान नेपालको संविधानमा गरिएका विभिन्न व्यवस्थाहरूमध्ये राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग एक महत्त्वपूर्ण संवैधानिक निकायको रुपमा रहेको छ। यस आयोगले सरकारहरुबीच भएको राज्यशक्तिको बाँडफाँटको प्रभावकारी कार्यान्वयनको आधार निर्माणमा भुमिका निर्वाह गर्ने गर्दछ। खासगरी आयोगले मुलुकमा उपलब्ध प्राकृतिक एवम् वित्तीय स्रोतहरूको संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच न्यायोचित बाँडफाँटको सुनिश्चितता गर्ने गर्दछ। अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट लगायतका विषयमा गहन जिम्मेवारी सहित गठन गरिएको यो आयोग नेपालका लागि एक नवीन किसिमको निकायका रुपमा रहेको छ।

२. आयोगको काम कर्तव्य र अधिकार

नेपालको संविधानको भाग २६ को धारा २५१ मा आयोगको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम तोकिएका छन्ः

१. संविधान र कानून बमोजिम संघीय सञ्चित कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने विस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने,

२. संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने,

३. राष्ट्रिय नीति तथा कार्यक्रम, मानक, पूर्वाधारको अवस्था अनुसार प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने,

४. प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने विस्तृत आधार र ढाँचा निर्धारण गर्ने,

५. संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको खर्च जिम्मेवारी पूरा गर्ने र राजस्व असुलीमा सुधार गर्नु पर्ने उपायहरूको सिफारिस गर्ने,

६. समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले लिन सक्ने आन्तरिक ऋणको सीमा सिफारिस गर्ने,

७. संघ र प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँटका आधारको पुनरावलोकन गरी परिमार्जनको सिफारिस गर्ने,

८. प्राकृतिक स्रोतको परिचालन गर्दा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको लगानी तथा प्रतिफलको हिस्सा निर्धारणको आधार तय गरी सिफारिस गर्ने,

९. प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट सम्बन्धी विषयमा संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह तथा स्थानीय तहहरूबीच उठ्न सक्ने सम्भावित विवादको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी त्यसको निवारण गर्न समन्वयात्मक रूपमा काम गर्न सुझाव दिने,

१०. प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट गर्दा सोसँग सम्बन्धित वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धमा आवश्यक अध्ययन र अनुसन्धान गरी नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने।

यसैगरी राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को दफा ३ बमोजिम आयोगलाई देहायबमोजिमका काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएका छन्ः

१. प्रदेश कानुन बमोजिम प्रदेशले स्थानीय तहलाई दिने वित्तीय समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने,

२. प्रदेश कानुन बमोजिम प्रदशले स्थानीय तहलाई प्रदान गर्ने सशर्त अनुदानको आधार तयार गरी प्रदेशलाई सिफारिस गर्ने,

३. नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहबीच राजस्वको बाँडफाँट सम्बन्धमा उठेको विवाद समाधन गर्न आवश्यक सहजीकरण र सहयोग गर्ने,

४. नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई दिने अनुदान सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने,

५. नेपाल सरकार तथा प्रदेशले राजस्व बाँडफाँटका सम्बन्धमा कुनै सुझाव माग गरेमा आवश्यक सुझाव दिने,

६. नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले लगाउने करका सम्बन्धमा नेपाल सरकार, प्रदेश वा स्थानीय तहले सुझाव माग गरेमा आवश्यक सुझाव दिने,

७. प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण र उपयोगका विषयमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई आवश्यक सुझाव दिने।

अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ मा नेपाल सरकारले प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टीको बाँडफाँट गर्दा आयोगको सिफारिस बमोजिम गर्ने व्यवस्था रहेको छ।

३. आयोगमा रहने कर्मचारी संख्या

राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगमा अध्यक्ष तथा सदस्यहरू रहने र आयोगको कार्य सञ्चालनका लागि स्थापना गरिएको कार्यालयमा सचिव र अन्य कर्मचारीहरू रहने व्यवस्था भएको छ। आयोगको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणबाट आयोगको कार्यक्षेत्र हेरी यसको कार्यालयमा विभिन्न तीनवटा महाशाखा र ती अन्तर्गत सम्बन्धित शाखाहरु रहेका छन्। आयोगको कार्यक्षेत्र विशिष्ट प्रकृतिको भएको हुनाले सामान्य प्रशासन, राजस्व, इन्जिनियरिङ्ग, तथ्याङ्क, विविध सेवा लगायतका विभिन्न सेवा समूहका जनशक्ति आयोगमा रहने व्यवस्था छ। आयोगको स्वीकृत संगठन संरचना र सो अनुसारको कर्मचारी विवरण देहायानुसार रहेको छ।

आयोगको सङ्गठन संरचना

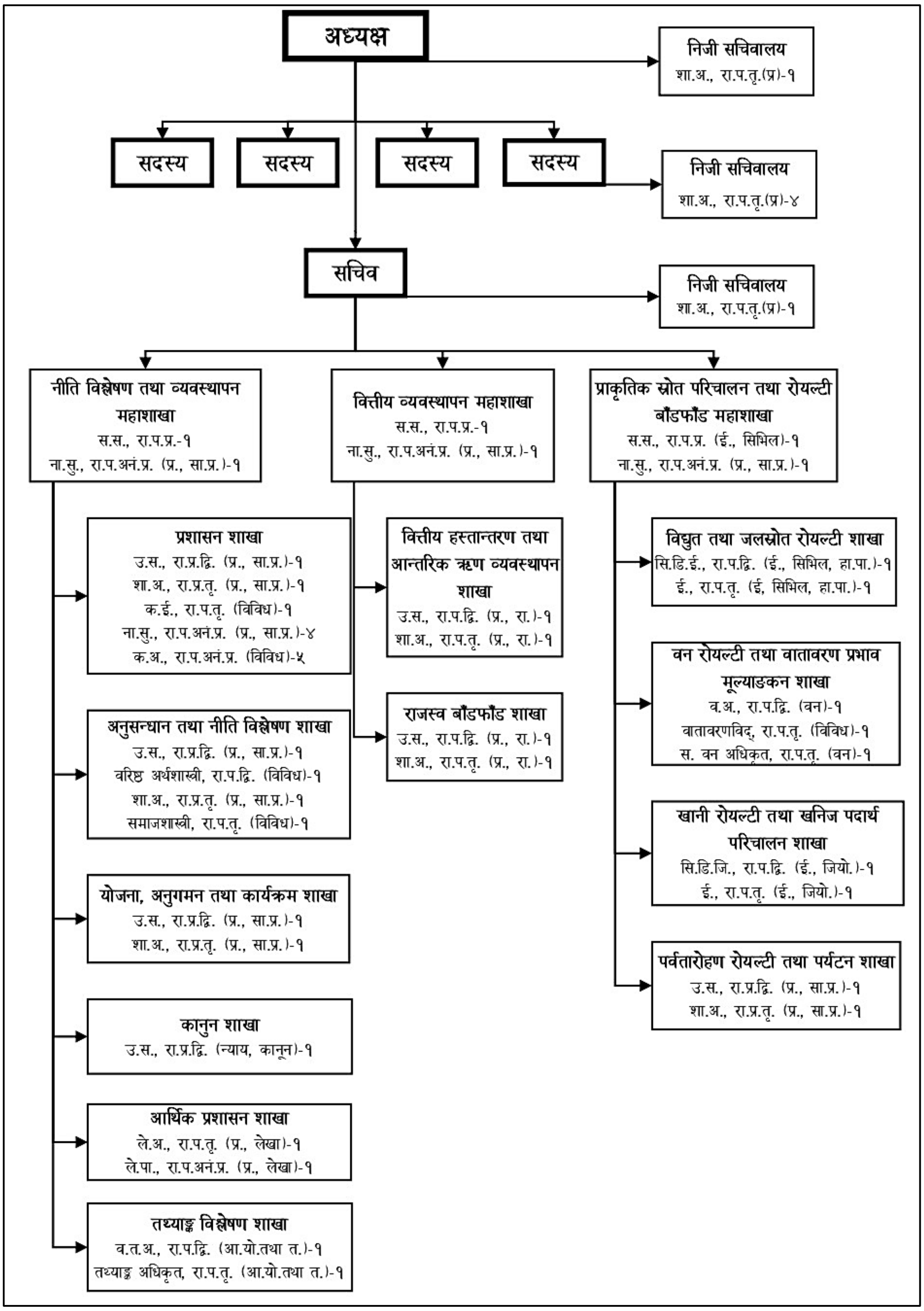

आयोगको कर्मचारी विवरण

क्र.सं.	पद	श्रेणी	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति अवस्था	रिक्त
१.	**सचिव**	**विशिष्ट**	१	१	०
२.	**सहसचिव**	**रा. प. प्रथम**	३	३	०
३.	**उपसचिव(प्रा.)**	**रा.प.द्वितीय प्राविधिक**	५	१	४
	सि.डि.ई (हाइड्रोपावर)		१	०	१
	सि.डि.जि.(जियोलोजी)		१	०	१ (अध्ययन विदामा रहेको)
	वन अधिकृत		१	०	१
	वरिष्ठ अर्थशास्त्री		१	०	१
	बरिष्ठ तथ्याङ्क अधिकृत		१	१	०
४.	**उपसचिव**	**रा.प.द्वितीय अप्राविधिक**	७	५	२
	सामान्य प्रशासन		४	४	०
	राजस्व		२	०	२
	कानून		१	१	०
५.	**शाखा अधिकृत(प्रा.)**	**रा.प. तृतीय प्राविधिक**	७	४	३
	ईन्जिनियर (हाइड्रोपावर)		१	०	१
	सहायक वन अधिकृत		१	१	०
	तथ्याङ्क अधिकृत		१	१	०
	ईन्जिनियर (जियोलोजी)		१	१	०(काजमा खटिईएको)
	कम्प्युटर इन्जिनियर		१	१	०
	वातावरणविद		१	०	१
	समाजशास्त्री		१	०	१
६.	**शाखा अधिकृत**	**रा.प. तृतीय अप्राविधिक**	१३	१२	१
	सामान्य प्रशासन		१०	९	१
	राजस्व		२	२	०
	लेखा		१	१	०
७.	**नायव सुब्बा**	**रा.प.अनं.प्रथम**	१३	१३	०
	सामान्य प्रशासन		७	७	०
	लेखा		१	१	०
	कम्प्युटर अपरेटर		५	५	०
८.	**हलुका सवारी चालक**		१२	९	३
९.	**कार्यालय सहयोगी**		१२	८	४
		जम्मा	७३	५६	१७

४. कार्य विवरण

यसैगरी माथि उल्लेखित संगठन संरचना अनुसार आयोगमा तीनवटा महाशाखा र १२ वटा शाखाहरु रहेका छन् जसको कार्य विवरण देहायानुसार रहेको छ।

क. नीति विश्लेषण तथा व्यवस्थापन महाशाखा

- आयोगको वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
- आयोगको लागि आवश्यक पर्ने तथ्याङ्क प्राप्ति, उपयोग र व्यवस्थापन गर्ने,
- आयोगले गर्ने बृहत् प्रभाव पार्ने खालका अनुसन्धानमुलक परियोजनाहरूको खाका बनाउने, अनुसन्धान गर्ने र त्यसको व्यवस्थापन गर्ने कार्य,
- तथ्याङ्कमा एकरूपता कायम गर्न परीक्षण सम्बन्धी कार्य,
- वैदेशिक समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान सम्बन्धी कार्य,
- आयोगको आन्तरिक प्रशासन, व्यवस्थापन, समन्वय र नियन्त्रण सम्बन्धी कार्य,
- मानव स्रोत व्यवस्थापन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
- आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
- आयोगको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य,
- सूचना, सञ्चार, अभिलेख तथा प्रकाशन गर्नुपर्ने कार्य,
- आयोगले अन्य निकायहरूसँग गर्नुपर्ने समन्वय तथा सम्पर्क गर्ने कार्य,
- नीति, योजना तथा अनुगमन सम्बन्धी कार्य,
- आयोगलाई आवश्यक पर्ने कानूनी परामर्श सम्बन्धी कार्य।

प्रशासन शाखा

- खरिद एकाईको सचिवालयको रुपमा काम गर्ने।
- वार्षिक खरिद योजना तयार गर्ने।
- आयोगको वार्षिक कार्य-सम्पादन योजना तयार गर्ने।
- आयोगको तलबी प्रतिवेदन पास गर्ने।
- आयोग र आयोगमा कार्यरत कर्मचारीवीच कार्य सम्पादन सम्झौता तयार गर्ने।
- प्रशासनिक विषयमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रसासन मन्त्रालयसँगको सम्पर्क विन्दूको रुपमा काम गर्ने।

- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको सम्पर्क विन्दुको रुपमा काम गर्ने।
- सूचना आयोगसँग सम्पर्क विन्दुको रुपमा काम गर्ने।
- सरुवा भएर जाने कर्मचारीको रमाना पत्र सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- जिन्सी व्यवस्थापन र वार्षिक जिन्सी प्रतिवेदन तयार गर्ने।
- वैदेशिक मनोनयनको सचिवालयको रुपमा काम गर्ने।
- आयोगको संस्थागत क्षमता विकास योजना तयार गर्न र यस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
- आयोगका दैनिक क्रियाकलाप संचालन गर्न आवश्यक पर्ने स्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्ने ।
- आयोगको बार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने/ गराउने।
- आयोगको आन्तरिक व्यवस्थापन र नियन्त्रणको प्रबन्ध मिलाउने।
- आयोगमा कार्यरत कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत विवरण, विदा, का.स.मू. र हाजिरी व्यवस्थापन गर्ने ।
- आयोगका सवारी साधनको व्यवस्थापन तथा मर्मत सम्भार लगायतका कार्य गर्ने ।
- आयोगको सरसफाई सम्वन्धी कार्यहरु नियमित रुपमा गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- मन्त्रालयमा रहेका मेशिनरी औजार तथा सरसामानको व्यवस्थापन मर्मत सम्भार र लिलाम सम्वन्धी कार्य गर्ने/गराउने।
- आयोगका सवै शाखाहरुवाट माग हुने सामाग्रीको माग फारम स्वीकृती तथा व्यवस्थापन गर्ने/गराउने।
- आयोगको दर्ता चलानी, हेल्प डेस्क, टेलिफोन, फोटोकपी, इत्यादि सुचारु रुपले सञ्चालन गर्ने/गराउने।
- विभिन्न निकायहरुवाट प्राप्त उजुरी गुनासा र आयोगमा प्राप्त जन गुनासोको व्यवस्थापन गर्ने/गराउने ।
- आयोग कम्पाउण्ड तथा वगैचाको नियमित स्याहार,सम्भार तथा सुधारको कार्य ।
- आयोगमा दरवन्दीमा रहेका कर्मचारीहरुलाई शाखा पदस्थापन गर्ने र कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने ।
- कम्प्यूटर/प्रिन्टर/नेटवर्किङ्ग सम्वन्धी मर्मत/रेखदेख/स्याहार सम्भार गर्न लगाउने ।
- आयोगवाट भएका महत्वपूर्ण उपलब्धि तथा प्रकाशनहरू सार्वजनिक गर्ने गराउने ।
- आयोगको आर्थिक प्रशासन (विनियोजन) /राजस्व/धरौटीको लेखा/प्रतिवेदन/लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्य सञ्चालन।

अनुसन्धान तथा नीति विश्लेषण शाखा

- प्राकृतिक स्रोत लगायत वित्तीय संघीयताको विविध विधामा अनुसन्धान सम्वन्धी कार्यहरु गर्ने।
- Macro-econometric forecasting सम्बन्धी कार्यहरु गर्ने।

- Macro-economic diagnostic सम्बन्धी कार्यहरु।
- विभिन्न निकायबाट नीतिगत राय सुझाव माग गरिएमा सो को अध्ययन गरी राय सुझाव तयार गर्ने।
- प्राकृतिक स्रोत लगायतका वित्तीय संघीयता क्षेत्रमा Best practices लाई समेटी Knowledge Series हरु निकाल्ने।
- आयोगका सम्वन्धमा पत्र पत्रिकामा निस्किएका खबरहरु सङ्कलन गरी विश्लेषण गर्ने।
- आयोगले गर्ने बृहद प्रभाव पार्ने खालका अनुसन्धानमूलक परियोजनाहरुको खाका बनाउने र अनुसन्धान गर्ने र यसको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरु।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्य-सम्पादन सूचक सम्बन्धी कार्यहरु।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको Expenditure Needs विश्लेषण सम्बन्धी कार्यहरु।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको आर्थिक सामाजिक असमानताका सूचक सम्बन्धी कार्यहरु।
- केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय तहको Fiscal Space सम्बन्धी अनुसन्धानहरु।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको विनियोजन ऐन तथा आर्थिक ऐनको विश्लेषण सम्बन्धी कार्यहरु।
- आयोगले अपनाएका सूत्रहरुको प्रभावकारिता अध्ययन सम्बन्धी कार्यहरु।
- केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्च जिम्मेवारी सम्बन्धी अनुसन्धामूलक कार्यहरु।
- समष्टिगत आर्थिक सूचकहरुको विश्लेषण।
- आयोगलाई आवश्यक पर्ने तथ्याङ्कको सङ्कलन,खोज र अनुसन्धान गर्ने ।

योजना, अनुगमन तथा कार्यक्रम शाखा

- Medium- Term Expenditure Framework सम्बन्धमा राष्ट्रिय योजना आयोग सम्बन्धी कार्यहरु।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको PIMA Assessment सम्बन्धी कार्य।
- आयोगका कामसँग सम्बन्धित परियोजना दस्तावेज तयार गर्ने कार्य।
- आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन सम्वन्धी कार्यहरु।
- आयोगसँग सम्बन्धित काममा वैदेशिक सहायतामा सम्पर्क विन्दुको रुपमा काम गर्ने कार्य।
- योजना, बजेट कार्यक्रमसँग सम्बन्धित कार्यका लगि अर्थ मन्त्रालय सम्बन्धी कार्यको सम्पर्क विन्दुको कार्य।
- राष्ट्रिय योजना आयोग सम्बन्धी कार्यका लागि सम्पर्क विन्दुका रुपमा कार्य ।
- आयोगको योजना कार्यक्रमका कार्यन्वयनका लागि नतिजामूलक वार्षिक कार्य-सम्पादन योजना तयार गर्ने कार्य।
- आयोगबाट सम्पादन भएका कार्यहरुको चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति विवरण सम्बन्धी कार्य।

- आयोगबाट भएका कामका सम्बन्धमा चौमासिक तथा वार्षिक समीक्षाको व्यवस्थापन गर्ने र समीक्षा प्रतिवेदनहरु प्रकाशन सम्बन्धी कार्यहरु।
- विभिन्न निकायबाट आयोगलाई प्राप्त aid-memoire, project document, project concept note सम्बन्धमा राय तथा सुझावको मस्यौदा तयार गर्ने कार्य।
- आयोगसँग सम्बन्धित कार्यमा Sustainable Development Goals को सम्पर्क विन्दुको कार्य ।
- Public Expenditure Tracking System सम्बन्धी कार्यहरु ।
- आयोगको Project Bank तयारी सम्बन्धी कार्य।
- Fiscal Reporting सम्बन्धी कार्यहरु ।
- आयोगको परियोजनाहरुको प्रभाव मूल्याङ्कन (Impact Evaluation), सम्भाव्यता अध्ययन (Feasibility Study) तथा मध्यकालीन समीक्षा (Mid-term review) सम्बन्धी कार्यहरु।

कानून शाखा

- प्राकृतिक स्रोत साधनको बाँडफाँट सम्बन्धी विषयमा कानूनी राय तथा परामर्श सम्बन्धी कार्य।
- विभिन्न अदालतहरुमा परेका रिट, पुनरावेदनसँग सम्बन्धित कार्य ।
- आयोगको बिरूद्दमा परेका मुद्दा मामिलाहरूमा प्रतिरक्षा गर्ने कार्य ।
- आयोगका महाशाखाहरुबाट माग भए बमोजिम कानूनी राय उपलव्ध गराउने सम्बन्धी कार्य ।
- विभिन्न मन्त्रालयवाट रायको लागि प्राप्त कानुनी प्रश्नमा राय प्रतिक्रिया पठाउने सम्वन्धी कार्य ।
- अदालत तथा अन्य न्यायिक निकायवाट भएका फैसलाहरुमा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।
- आयोगवाट भएका र मन्त्रालयसँग सम्बन्धित नीतिगत निर्णय र परिपत्रहरुको सङ्कलन तथा प्रकाशन सम्वन्धी कार्य ।
- राजपत्रमा सूचना प्रकाशन सम्बन्धी कार्य।

आर्थिक प्रशासन शाखा

- आयोगको लागि वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी कार्य ।
- विनियोजन,राजश्व,धरौटी सम्बन्धी प्राप्त बिल, भरपाई तथा सम्बन्धित अन्य कागजातहरुको जाँच सम्बन्धी कार्य।
- आयोगको लागि निकासा माग गर्न सम्बन्धी कागजात तयार गर्ने कार्य ।
- राजश्व,धरौटीको लेखा तथा श्रेस्ताहरू तयार गरी अभिलेख राख्ने कार्य ।
- प्राप्त अख्तियारी एवम् निकासा बमोजिम विनियोजन खर्चको श्रेस्ता तयार गरी अभिलेख राख्ने कार्य ।
- आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परीक्षण सम्बन्धी कार्य ।

- आर्थिक प्रशासनसँग सम्बन्धित विषयहरूमा शाखा/महाशाखा प्रमुखलाई राय का सम्बन्धी कार्य ।
- बेरुजुको लगत राख्ने र बेरुजु फछ्र्यौट गर्न प्रमाण जुटाई पेश गर्ने कार्य ।
- मासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदनहरू तयार गर्ने एवम् वार्षिक आर्थिक विवरण तयार गर्ने कार्य ।

तथ्याङ्क विश्लेषण शाखा

- आयोगलाई आवश्यक पर्ने राष्ट्रिय प्रादेशिक तथा स्थानीय तथा विषयगत तथ्याङ्कहरु सङ्कलन अनुसन्धान तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य।
- अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँटका तथ्याङ्कीय विश्लेषण तथा सूचकहरु निर्माण सम्बन्धी कार्य।
- प्राकृतिक स्रोतको लगानी तथा प्राप्त प्रतिफलको वितरणको लागी आवश्यक पर्ने बिभिन्न तथ्याङ्कहरू सङ्कलन, विश्लेषण र व्यवस्थित सम्बन्धी कार्य।
- प्राकृतिक स्रोतवाट प्राप्त रोयल्टि बाँडफाँटका लागि आवश्यक पर्ने बिभिन्न तथ्याङ्कहरू सङ्कलन, बाँडफाँटका, व्यवस्थित तथा सूचक निर्माण सम्बन्धी कार्य।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग लगायतका तथ्याङ्क सम्बन्धी कार्य गर्ने निकायसँग समन्वय सम्बन्धी कार्यहरु।
- आयोगको कामको निमित्त प्रदेश तथा स्थानीय तहको तथ्याङ्क सङ्कलन विश्लेषण व्यवस्थित गर्ने सम्बन्धीको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यहरु।
- आयोगको कामको निमित्त प्रदेश तथा स्थानीय तहको तथ्याङ्क आधार तयार गर्न क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य।
- आयोगको कामको निमित्त प्रदेश तथा स्थानीय तहको तथ्याङ्क आधार तयार गर्न सुझावहरु सम्बन्धी कार्य।
- तथ्याङ्कको गुणस्तर मापन सम्बन्धी कार्य।
- विभिन्न स्रोतवाट प्राप्त तथ्याङ्कको एकरुपता एकिन गर्न परीक्षण सम्बन्धी कार्य।
- शाखाको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्ने।
- शाखाको प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने।

ख. वित्तीय व्यवस्थापन महाशाखा

- संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच र प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्वको बाँडफाँट गर्ने विस्तृत आधार तयार गर्ने सम्बन्धी कार्य।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको राजस्व असुली र खर्च जिम्मेवारीमा गर्नु पर्ने सुधारका उपायहरूको अध्ययन गरी सिफारिस गर्ने सम्बन्धी कार्य।
- संघ र प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँटको आधारहरूको पुनरावलोकन गरी थप परिमार्जनका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने सम्बन्धी कार्य।

- तीनै तहका सरकारहरू बीचमा राजस्व बाँडफाँट सम्बन्धमा उत्पन्न विवाद समाधान गर्न उपयुक्त उपायहरू सिफारिस गर्ने सम्बन्धी कार्य।
- संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई तथा प्रदेश सञ्चित कोषबाट स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने वित्तीय समानीकरण अनुदान सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने सम्बन्धी कार्य।
- प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने सम्बन्धी कार्य।
- संघ र प्रदेशबाट हस्तान्तरण भएको अनुदानको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरू समाधानका लागि सुझाव प्रस्तुत गर्ने सम्बन्धी कार्य।
- समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण गरी आन्तरिक ऋणको सीमा निर्धारणका लागि अध्ययन अनुसन्धान गर्ने कार्य।
- प्रदेश र स्थानीय तहबीच हुने सवारी साधन करको बाँडफाँट सिफरिस सम्बन्धी कार्य।

राजस्व वाँडफाँट शाखा

- प्रदेश सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच राजस्व बाँडफाँटको विस्तृत आधार ढाँचा निर्धारण सम्बन्धी कार्यहरु।
- प्रदेश सरकाबाट गरिएको राजस्व वाँडफाँटको स्थिति विवरण तयार सम्बन्धी कार्य।
- राजस्व बाँडफाँट र राजस्व सुधार सम्बन्धमा सम्पर्क विन्दुको कार्य ।
- संघ र प्रदेश सरकारको राजस्वको बाँडफाँटको आधारको पुनरावलोकन तथा परिमार्जन सम्बन्धी कार्यहरु।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजस्व सुधार सम्बन्धी कार्यहरु।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको आर्थिक ऐनको विश्लेषण सम्बन्धी कार्यहरु।
- राजस्व तथा राजस्व सुधार सम्बन्धमा संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट सुझाव वा प्राविधिक सहयोग माग गरिएमा यसको सम्पर्क विन्दुको कार्य।
- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको राजस्व मापदण्ड सम्बन्धी कार्यहरु।
- राजस्व र राजस्व वाँडफाँट समबन्धमा आयोग र सरकारका बिभिन्न तहबीचको सह-कार्य र समन्वय सम्बन्धी कार्यहरु।
- राजस्व बाँडफाँट सम्बन्धमा सरकारका तहबीच विवाद उत्पन्न भएमा यसको विश्लेषण गरी निरुपणका उपायहरु पहिल्याउने कार्यहरु।
- राजस्व सम्बन्धमा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय असल अभ्यासको अनुसन्धान सम्बन्धी कार्यहरु।
- राजस्व र राजस्व वाँडफाँट सम्बन्धी अन्य कार्यहरु।

वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा

- संघीय संचित कोषवाट प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने वित्तीइ समानीकरण अनुदानका विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान गर्ने।
- प्रदेश संचित कोषवाट स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने वित्तीइ समानीकरण अनुदानका विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान गर्ने।
- प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिने सशर्त अनुदानको सम्वन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान गरी आधार तयार गर्ने।
- संघ र प्रदेशवाट हस्तान्तरण भएको वित्तीय समानीकरणको अनुदानको सदुपयोगको मापदण्ड तयार गर्ने।
- तल्लो तहका सरकारहरुको खर्चको आवश्यकता एकिन गर्न अध्ययन गर्ने/गराउने।
- संघ र प्रदेशवाट हस्तान्तरण भएको अनुदानको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरुको समाधानका लागि सुझाव तयार गर्ने।
- समष्टिगत आर्थिक सूचकहरुको विश्लेषण गरी आतरकि ऋणको सीमा निर्धारणका लागि अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले ऋण परिचालन गर्दा अवलम्वन गर्नु पर्ने उपायहरु तयार गर्ने।
- ऋण तथा लगानी परिचालन सम्वन्धमा उत्पन्न विवाद समाधानका उपायहरु तयार गर्ने।
- आन्तरिक ऋण व्यवस्थापनमा लिनु पर्ने उपयुक्त नीतिहरुको अध्ययन गर्ने।
- आन्तरिक ऋणको उपयोग सम्वन्धमा तीनै तहका सरकारलाई सुझाव दिने आधार तयार गर्ने।
- ऋण तथा लागनीका लागि उपयुक्त माध्यमहरुको अध्ययन अनुसन्धान गरी आधारहरु तयार गर्ने।

ग. प्राकृतिक स्रोत परिचालन तथा रोयल्टी बाँडफाँट महाशाखा

- पर्वतारोहण, विद्युत, वन, खानी तथा खनिज र पानी तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनबाट प्राप्त हुने रोयल्टीहरूको उपयोग तथा वितरणको आधार र ढाँचा सिफारिस सम्बन्धी कार्य।
- प्राकृतिक स्रोतको परिचालनबाट प्राप्त रोयल्टी बाँडफाँटका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न तथ्याङ्कहरू सङ्कलन, सम्बन्धी कार्य।
- प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको उपयोग तथा बाँडफाँटमा उत्पन्न विवाद समाधानका उपायहरू पहिचान गर्ने।
- प्राकृतिक स्रोत साधनको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको प्रक्षेपण तथा विश्लेषण गरी उपयोगको उपयुक्त आधारहरू पहिचान गर्ने।
- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।

- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा हुने वातावरणीय प्रभावको आँकलन गर्न अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
- प्राकृतिक स्रोतको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरूको सिफारिस गर्ने।
- महाशाखासँग सम्बन्धित कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र यसको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यहरू।
- प्राकृतिक स्रोतको लगत तथा नक्साङ्कन सम्बन्धी कार्यहरू।
- प्राकृतिक स्रोतको विषयमा सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य सम्बन्धी कार्यहरू।

विद्युत तथा जलस्रोत रोयल्टी शाखा

- तीनै तहका सरकारबाट विद्युत रोयल्टीको उपयोगमा न्यायोचित समानता भए नभएका विषयमा विवरण संकलन गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग तथा बाँडफाँटमा न्यायोचित समानता कायम गर्ने विषयमा सुझाव दिने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग तथा बाँडफाँटमा उत्पन्न विवादहरुको अध्ययन गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग तथा बाँडफाँटमा उत्पन्न विवादहरु समाधानका उपायहरु पहिचान गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको आँकलन तथा बिष्लेशण गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको उपयोगको उपयुक्तता अध्ययन गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान गरी स्रोतको बाँडफाँटको उपयुक्त आधारहरु तयार गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणीय क्षतिको आँकलन तथा विश्लेषण गर्न विवरण सङ्कलन गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरुको सुझाव पेश गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धमा भएको मासिक र वार्षिक प्रगति विवरण तयार गर्ने।
- बहुउद्देश्यीय जलविद्युत आयोजनाको लगानीको हिस्सा तथा प्रतिफल सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।
- जलस्रोतको उपयोग बाट संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरुको समस्टिगत आर्थिक स्थितिमा पर्ने प्रभाव बारे अध्ययन गर्ने।
- संघ प्रदेश र स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने आयोजनाहरुको लगानीका विकल्पहरु पहिचान गरी सुझाव पेस गर्ने।
- प्राकृतिक श्रोतको बाँडफाँट गर्दा सोसँग सम्बन्धित वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन सम्बन्धमा आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान गर्ने।

- जलश्रोतको उपयोग र बाँडफाँट सम्बन्धमा आयोगको संगठनात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक पर्ने तालिम प्रशिक्षण आदिको आवश्यकता पहिचान गर्ने।
- बिद्युत रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको आँकलनका लागि तथ्याङ्क पेश गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने तथा स्रोतको बाँडफाँटको उपयुक्त आधारहरु तयार गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरुको सम्बन्धमा वस्तुस्तिथि बुझी समाधानका उपायहरु खोजी गर्ने।
- विद्युत रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धमा भएको मासिक र वार्षिक प्रगति तयार गरी पेश गर्ने।

खानी रोयल्टी तथा खनिज पदार्थ परिचालन शाखा

- तीनै तहका सरकारबाट खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोग र बाँडफाँटमा न्यायोचित समानता भए नभएका विषयमा विवरण सङ्कलन गरी प्रस्तुत गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोगमा न्यायोचित समानता कायम गर्ने विषयमा सुझाव पेश गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरुको अध्ययन गरी विवरण पेश गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरु समाधानका उपायहरु पेश गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको विश्लेषण गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको उपयोगको उपयुक्तता अध्ययन गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी स्रोतको बाँडफाँटको उपयुक्त आधारहरु तयार गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणीय क्षतिको विश्लेषण गर्न विवरण सङ्कलन गरी प्रस्तुत गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरुको सुझाव पेश गर्ने।
- खानी तथा खनिज रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धमा भएको मासिक र वार्षिक प्रगति पेश गर्ने।

वन रोयल्टी तथा वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन शाखा

- वन रोयल्टीको उपयोगमा न्यायोचित समानता कायम गर्ने विषयमा सुझाव पेश गर्ने।
- वन श्रोतको परिचालन, उपयोग तथा रोयल्टी बाँडफाँटमा उत्पन्न विवादहरुको अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी विवरण पेश गर्ने।
- वन श्रोतको बाडफाँट सम्वन्धी विषयमा संघ र प्रदेश, प्रदेश र प्रदेश, प्रदेश र स्थानीय तह तथा स्थानीय तहहरु वीच उठ्न सक्ने सम्भावित विवादको विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी त्यसको निवारण सम्बन्धी

सुझावहरु सिफारिसको लागि पेश गर्ने।

- वन रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको आँकलन गर्ने ।
- वन रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको उपयोगको उपयुक्तता अध्ययन गर्ने।
- वन श्रोत परिचालन गर्दा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको लगानी तथा प्रतिफलको हिस्सा निर्धारणको आधार तयार गरी सिफारिसको लागि पेश गर्ने।
- वन रोयल्टीको बाँडफाँट सम्बन्धमा अध्ययन अनुसन्धान गरी स्रोतको बाँडफाँटको उपयुक्त आधारहरु तयार गर्ने।
- वन रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणीय क्षतिको आँकलन गर्न विवरण सङ्कलन गरी सुझाव पेश गर्ने।
- वन रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरुको सुझाव पेश गर्ने।
- वन रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धमा भएको मासिक र वार्षिक प्रगति पेश गर्ने।
- प्राकतिक श्रोतको बाँडफाँट गर्दा सो संग सम्वन्धीत वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन सम्बन्धी आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान गरी सिफारिस गर्ने।
- वन श्रोतको परिचालनमा तीनै तहको सरकारले गर्ने लगानीको हिस्सा निर्धारणका आधारहरु तयार गरी सिफारिसको लागि पेश गर्ने।
- वन श्रोत परिचालनवाट प्राप्त हुने प्रतिफलको हिस्सा निर्धारणका आधारहरु तयार गरी सिफारिसको लागि पेश गर्ने।
- प्रकृतिक श्रोतको संरक्षण र उपयोगका विषयमा अध्ययन गरी नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई आवश्यक सुझावको लागि पेश गर्ने।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरुले प्राकृतिक श्रोतको प्रयोग वा विकासवाट प्राप्त लाभको समन्यायिक वितरणको व्यवस्था गर्ने र त्यस्तो लाभको निश्चिच अंश रोयल्टी , सेवा वा वस्तुको रुपमा परियोजना प्रभावित क्षेत्र र स्थानीय समुदायलाई कानुन बमोजिम वितरण भए नभएको अययन तथा अनुगमन गरी आवश्यक सुझावको लागि पेश गर्ने।
- संघ प्रदेश र स्थानीय तहले प्राकृतिक श्रोतको उपयोग गर्दा स्थानीय समुदायले लगानी गर्न चाहेका क्षेत्रहरुको अध्ययन गरी लगानीको प्रकृति र आकारको आधारमा कानुन बमोजिमको अंश लगानी गर्न प्रथमिकताको लागि सुझाव पेश गर्ने।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको प्राकृतिक श्रोतको अवस्था, राजस्व उठाउन सक्ने क्षमता र सम्भाव्यताको अध्ययन गरी राजस्व परिचालनमा सुधारको लागि सिफारिस गर्ने।
- वन तथा वातावरण ऐन र अन्य प्राकृतिक श्रोत सम्वन्धी ऐन तथा नियमावली अध्ययन गरी वाझिएका विषयहरुलाई एक अर्कोसँग परिपुरक बनाउनको लागि सम्वन्धित मन्त्रालयहरुमा सुझावको लागि पेश गर्ने।

- प्राकृतिक श्रोतको बाँडफाँट गर्दा त्यसले वन तथा वातावरणमा पार्ने प्रभाव सम्बन्धमा सुक्ष्म एवम् बृहत रुपमा वातावरणीय मूल्याङ्कन गर्न सवै किसिमका वन क्षेत्रको अवस्था र सम्भाव्यताको इन्भेन्ट्री तयार गरी वर्गीकरण समेत गरी सिफारिसको लागि सुझाव पेश गर्ने।

- वन श्रोतको संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोगका विषयमा नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहले अवलम्वन गर्न उपयुक्त पद्धति सम्वन्धमा सम्वन्धीत सरोकारवाला, विज्ञहरुसग छलफल, हाल सम्म प्रात्त भएका स्थानीय अनुभवहरुको निचोड र अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा अवलम्वन भएका पद्धतिहरुको समेत विश्लेषण गरी आवश्यक सुझावको लागि पेश गर्ने।

- वन व्यवस्थापनमा संलग्न र वन व्यवस्थापनमा दायित्व ग्रहण गर्ने संस्थागत संरचना अन्तगतका विभिन्न समुदायद्धारा व्यवस्थापन गरिएका वनहरुवाट प्राप्त हुने वन रोयल्टी तथा संरक्षित क्षेत्रवाट प्राप्त रोयल्टी सम्वन्धी विवरण प्रात्त गरी वन क्षेत्रको विकास तथा व्यवस्थापनमा लगानी तथा रोयल्टी वाँडफाँटको लागि सिफारिस गर्न सुझाव पेश गर्ने।

- संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको विभाज्य कोषबाट संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारबीच वन रोयल्टी बाँडफाँट गर्ने बिस्तृत ढाँचा निर्धारण गर्न सहयोग गर्ने।

- संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारले वन रोयल्टी सङ्कलन सम्वन्धी गर्नु पर्ने सुधारका उपायहरुको अध्ययन गरी सिफारिस लागि पेश गर्ने।

- संघ र प्रदेश सरकारको वन रोयल्टी बाँडफाँटको आधारहरुको पुनरावलोकन गरी थप परिमार्जनका लागि नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्न आयोग समक्ष पेश गर्ने।

- वन श्रोत सम्बन्धी विविध पक्षको अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी त्यसवाट प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कको आधारमा केन्द्र सरकार र प्रदेश सरकारको वन क्षेत्रवाट प्रात बजेट विश्लेषण गरी संघीय विभाज्य कोष संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको बीचमा हुने बाँडफाँटको हिस्सा निर्धारणसँग सम्बन्धित कार्यमा सिफारिस गर्न सहयोग गर्ने।

- प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूलाई गरिने वन रोयल्टी बाँडफाँटको नीति र वितरणको आधार तयार गर्न सुझावको लागि पेश गर्ने।

- वन क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व भौगोलिक (तराई, भावर, चुरे, पहाड, हिमाल तथा उच्च पहाडी र हिमाली खर्क समेत) क्षेत्र, हावापानी, र व्यवस्थापनको जिम्मेवारी (सरकार, समूदाय, निजी क्षेत्र एवं संस्थाहरु) जस्ता पक्षहरु समेतको वर्गिकरण अनुसार अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी तीनै तहका सरकारलाई प्राप्त हुन सक्ने राजश्व एवम् रोयल्टी एकिन गरी राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा वन क्षेत्रको योगदान र उपयोगको तथ्यगत खाका तयार गरी तीनै तहमा समन्यायीक वाँडफाँट गर्ने सम्वन्धी सुझावको लागि आयोगमा पेश गर्ने।

- नेपालका रैथाने एवं विश्व संरक्षण सूचीमा सूचीकृत भएका लोप हुन लागेका र लोपन्मुख वन्यजन्तु तथा वनस्पतीहरु एवं वन क्षेत्रमा रहेका ऐतिहासिक एव प्राकृतिक सम्पदा र जैविक विविधताको अध्ययन तथा

अनुसन्धान गरी त्यस्ता अमूल्य सम्पदा संरक्षण तथा व्यवस्थापनको लागि वजेटको विशेष व्यवस्था सम्वन्धी सिफारिसको लागि सुझाव पेश गर्ने।

- प्राकृतिक रुपमा प्राप्त हुने आर्थिक, वातावरणीय एवम् औषधीय रुपमा महत्वपूर्ण गैरकाष्ठ वन पैदवार प्रयाप्त पाईने प्रदेश तथा स्थानीय तहहरुको अधयन अनुसन्धानको माध्यमवाट Inventory तयार गरी वढी सम्भाव्य क्षेत्रहरु र उत्पादन हुने वस्तुहरु एकिन गरी लगानी गर्न र त्यस्ता गैह्काष्ठ तथा जडिवुटीहरुको अन्य व्यक्तिगत, सामुदायिक एवम् संस्थागत क्षेत्रमा प्रसारण तथा विकासको लागि सिफारिस गर्न पेश गर्ने।
- यस आयोगवाट वन तथा वातावरण सम्वन्धी पर्ने विविध विषयमा अध्ययन अनुसन्धानका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ को २२ र २३ वमोजिम आवश्यकता नियम, निर्देशिका र मापदण्ड बनाई स्वीकृतको लागि पेश गर्ने।
- आयोगवाट सम्पादन गर्नु पर्ने कुनै पनि कर्यमा आवश्यक सहयोग गर्ने।

पर्वतारोहण रोयल्टी तथा पर्यटन शाखा

- तीनै तहका सरकारबाट पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूवाट प्राप्त हुन सक्ने रोयल्टी उपयोग र बाँडफाँटमा न्यायोचित समानता कायम भए नभएका विषयमा विवरण सङ्कलन गर्ने।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको अभिलेख दुरुस्त राख्ने।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको उपयोगमा उत्पन्न विवादहरु समाधानका उपायहरु सङ्कलन।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुने प्रतिफलको आँकलन गर्न तथ्याङ्क सङ्कलन।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको उपयोग गर्दा प्राप्त हुन सक्ने प्रतिफलको उपयोगको विवरण सङ्कलन।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको बाँडफाँट सम्बन्धमा भएको विवरण सङ्कलन।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणीय क्षतिको विवरण सङ्कलन गरी सुझाव पेश गर्ने।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग गर्दा वातावरणमैत्री उपायहरुको अवलम्वन भए नभएको अनुगमन गर्ने।
- पर्वतारोहण तथा अन्य प्राकृतिक स्रोत साधनहरूको रोयल्टीको बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धमा भएको मासिक र वार्षिक प्रगति पेश गर्ने।

५. आयोगबाट प्रदान गरिने सेवा

नेपाल सरकारबाट प्रदेश तथा स्थानीय तहमा र प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहहरुमा प्रदान गरिने वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धी सिफारिस

६. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेबार अधिकारी

आयोग

७. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

दस्तुर - नलाग्ने

अवधि - अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ ले तोकेको समयावधि

८. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

क. प्रक्रिया

छलफल, तथ्याङ्क विश्लेषण तथा ढाँचा तर्जुमा

ख. निर्णय गर्ने अधिकारी

आयोग

९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

आयोग

१०. सम्पादन गरेको कामको विवरण

आयोगबाट भएका कामकारवाहीको विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरे अनुसार रहेको छ।

आयोगको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनको हालसम्मको प्रगति

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु	इकाई	संख्या	जिम्मेवार शाखा	कार्यक्रमको प्रगति
१.	आयोगको वार्षिक उत्सव समारोह आयोजना गर्ने	पटक	१	प्रशासन शाखा	२०८० साल असोज २६ गतेका दिन राष्ट्रिय सभाका सम्माननीय अध्यक्षज्यूको प्रमुख आतिथ्यमा वार्षिक उत्सव समारोह आयोजना गरी आयोगमा कार्यरत उत्कृष्ट सात जना कर्मचारीहरूलाई पुरस्कृत गरिएको र आयोगबाट प्रकाशित "स्मारिका, २०८०" पत्रिकाको विमोचन गरिएको।
२.	राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्तीय संघीयता सम्बन्धमा रेडियो तथा टेलिभिजन कार्यक्रम सञ्चालन	पटक	१	प्रशासन शाखा	वित्तीय संघीयताका सम्बन्धमा ३ वटा Talk Show गर्ने गरी नेपाल टेलिभिजनसँग सम्झौता गरी एक पटक २०८० असोज २५ गते बिहीबार कार्यक्रम प्रसारण गरिएको।
३.	प्रदेश तथा स्थानीय तहमा विभिन्न सरोकारवाला व्यक्ति/निकायसँग आयोगको भूमिका तथा काम कारवाही सम्वन्धमा वृहत अन्तरक्रिया कार्यक्रम	पटक	६	योजना, अनुगमन तथा कार्यक्रम शाखा	• कार्यक्रमको अवधारणा पत्र तयार भएको। • कार्यक्रमको अवधारणा पत्र स्वीकृत भएको। • लुम्बिनी प्रदेशमा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको।
४.	वार्षिक प्रतिवेदन तयारी, प्रकाशन तथा वितरण	पटक	८	योजना, अनुगमन तथा कार्यक्रम शाखा	• आयोगको पाँचौं वार्षिक प्रतिवेदन, २०८० तयार गरी सम्मानीय राष्ट्रपतिज्यू समक्ष बुझाइएको। • आयोगको पाँचौ प्रदेशगत वार्षिक प्रतिवेदन तयार भएको।
५	आयोगको सिफारिस कार्यान्वयनको अवस्था अध्ययन गर्ने	पटक	१	योजना, अनुगमन तथा कार्यक्रम शाखा र तथ्यांक विश्लेषण शाखा	कार्यक्रमको अवधारणा पत्र तयार भएको।
६	प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन पोर्टल संञ्चालनको लागि तालिम / गोष्ठि / सेमिनार	वटा	५	अनुसन्धान तथा नीति विश्लेषण	कार्यक्रम स्थल र लागत अनुमान स्वीकृत भइसकेको तर पोर्टलमा देखिएको समस्या समाधान नभएकोले तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसकिएको।

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु	इकाई	संख्या	जिम्मेवार शाखा	कार्यक्रमको प्रगति
७	विश्वविद्यालयमा अध्यनरत विद्यार्थीहरुको लागि वित्तीय संघियताका विषयमा ईन्टर्नसीप अध्ययन कार्यक्रम।	जना	४	अनुसन्धान तथा नीति विश्लेषण	विद्यार्थी उपलब्ध गराउन सम्बन्धित निकायमा पत्राचार गरिएको साथै केही निकायसँग कार्यक्षेत्र थप गर्नुपर्ने भएकोले सो सम्बन्धी पत्राचार भएको।
८.	शोध अनुसन्धान सहयोग कार्यक्रम (विद्यावारिधी तह)	जना	६	अनुसन्धान तथा नीति विश्लेषण	दुइजनाले अनुसन्धान गरिरहेको अन्यको हकमा विद्यार्थी उपलब्ध गराउन र थप समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर गर्न पत्राचार भएको ।
९.	शोध अनुसन्धान सहयोग कार्यक्रम (स्नाकोत्तर तह)	जना	४	अनुसन्धान तथा नीति विश्लेषण	एकजना विद्यार्थीसँग सम्झौता भई शोध कार्य गरिरहेको र अन्यको हकमा विद्यार्थी उपलब्भ गराउन र थप समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर गर्न पत्राचार गरिएको।
१०.	प्राकृतिक श्रोतको बाडफाड सम्बन्धमा उठेका र उठ्न सक्ने विवाद र सोको निवारण सम्वन्धमा सम्वन्धित सरोकारवाहरुसंग छलफल र अन्तरक्रिया(केन्द्रिय स्तर)	पटक	१	खानी रोयल्टी तथा खनिज पदार्थ परिचालन शाखा	• कार्यक्रम संचालन सम्बन्धमा अवधारणा पत्र तयार भएको। • अवधारणापत्र स्वीकृत भई उदयपुर जिल्लामा कार्यक्रम सम्पन्न (फागुन महिनामा)।
११.	प्राकृतिक श्रोत परिचालनबाट प्राप्त रोयल्टी बाँडफाँटका सूचकहरुलाई वैज्ञानिक र समन्यायिक बनाउने बारे अन्तरक्रिया	पटक	४	पर्वतारोहण रोयल्टी तथा पर्यटन शाखा	कार्यक्रम संचालन सम्बन्धमा अवधारणा पत्र तयार भएको साथै USAID को परियोजना अन्तरगत समेत अध्ययनको कार्यक्रम रहेको।
१२.	सफ्टवेयर निर्माण- समानीकरण अनुदान, राजस्व बाँडफाँट, प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी बाँडफाँट सम्बन्धी सफ्टवेयर निर्माण	वटा	१	पर्वतारोहण रोयल्टी तथा पर्यटन शाखा	
१३.	वित्तीय संघीयता तथा प्राकृतिक स्रोत परिचालनको विषयमा नियमित अनुगमन एवम् मुल्यांकन	पटक	१२	पर्वतारोहण रोयल्टी तथा पर्यटन शाखा	तेह्रथुम र संखुवासभाको क्रमश: लालीगुराँस न.पा. र चैनपुर न.पा. मा स्थलगत भ्रमण गरि प्रतिवेदन पेश गरिएको।
१४.	प्राकृतिक श्रोतको क्षेत्रगत तथ्यांक तथा रोयल्टीको विवरण व्यवस्थापन सम्बन्धि सफ्टवेयर अध्यावधिक तथा तालिम	पटक	४	वन रोयल्टी तथा वातावरण प्रभाव मूल्यांकन शाखा	• कार्यक्रम संचालन सम्बन्धमा अवधारणा पत्र तयार भएको। • मधेश प्रदेशमा मिति २०८०/११/०९, कोशी प्रदेशमा मिति २०८०/११/२० मा तालिम कार्यक्रम सम्पन्न भएको।

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु	इकाई	संख्या	जिम्मेवार शाखा	कार्यक्रमको प्रगति
१५.	प्राकृतिक श्रोतको संरक्षणका लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारबाट भइरहेको क्रियाकलापको अध्ययन गर्ने	पटक	१	वन रोयल्टी तथा वातावरण प्रभाव मूल्यांकन शाखा	कार्यक्रम संचालन सम्बन्धमा अवधारणा पत्र तयार भएको।
१६.	प्राकृतिक श्रोतको बाडफाड सम्बन्धमा उठेका र उठ्न सक्ने विवाद र सोको निवारण सम्वन्धमा सम्वन्धित सरोकारवाहरुसंग छलफल र अन्तरक्रिया(स्थानीय तह क्लस्टर)	पटक	३	विद्युत तथा जलस्रोत रोयल्टी शाखा	कार्यक्रम संचालन सम्बन्धमा अवधारणा पत्र तयार भएको।
१७.	राजस्व बाँडफाँट सम्बन्धी सूचकहरुको अध्ययन तथा परिमार्जन	वटा	१	राजस्व बाँडफाँट शाखा	USAID मार्फत गर्ने गरि माननीय अध्यक्ष ज्यूबाट निर्देशन वमोजिम TOR निर्माणको चरणमा रहेको।
१८.	प्रदेश र स्थानीय तहको प्रशासनिक खर्चको अनुपात अध्ययन	वटा	१	राजस्व बाँडफाँट शाखा	USAID मार्फत कार्यसम्पादन गर्ने गरी TOR निर्माणको क्रममा रहेको।
१९.	संघ सरकारको अनिवार्य दायित्त्वको अध्ययन गर्ने		१	वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा	अध्ययन Modality छलफलको क्रममा रहेको।
२०.	प्रदेश तथा स्थानीय तहको खर्चको आवश्यकता सम्वन्धी अध्ययन गर्ने		१	वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा	WB बाट हुने भनी माननीय अध्यक्ष ज्यूबाट निर्देशन भए वमोजिम WB बाट कार्यारम्भ भएको।
२१.	सशर्त अनुदान सिफारिस कार्यान्वयनको अवस्था अध्ययन गर्ने	पटक	१	वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा	TOR बनेको, Field मा जान बाँकी रहेको।
२२.	प्रदेश र स्थानीय तहको वित्तीय अन्तर (Fiscal Gap) सम्बन्धी अध्ययन गर्ने	वटा	१	वित्तीय हस्तान्तरण तथा आन्तरिक ऋण व्यवस्थापन शाखा	WB बाट हुने भनी माननीय अध्यक्ष ज्यूबाट निर्णय भएको।

थप कार्य प्रगतिः

१. विगतका आर्थिक वर्षहरूमा आफ्नो कार्य सम्पादनको सिलसिलामा आयोगबाट भएका तपसिल बमोजिमका अध्ययन प्रतिवेदनहरू सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि आयोगको वेवसाइट www.nnrfc.gov.np मा प्रकाशन गरिएको।

क्र.सं.	अध्ययन	प्रतिवेदन पेश गर्ने संस्था/व्यक्ति	प्रतिवेदन पेश गरिएको मिति	कैफियत
१.	जलविद्युत रोयल्टी वितरण सम्बन्धी सवालहरूको व्यवस्थापनको लागि परामर्श सेवा सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदन	ई. खिमानन्द कँडेल	२०७८/०३/०६	
२.	समष्टिगत आर्थिक सूचकहरूको विश्लेषण तथा आन्तरिक ऋणको सीमा सम्बन्धी अध्ययन	राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग (शा.अ. अन्जना गिरी, उ.स. युगजतन हुमागाई, स.स. डा. भीष्मकुमार भूसाल)	२०७८/०३/२७	
३.	नेपाल सरकारद्वारा प्रदेश र स्थानीय सरकार तथा प्रदेश सरकारद्वारा स्थानीय सरकारहरूलाई प्रदान गरिएको सशर्त अनुदानको मूल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन अध्ययन प्रतिवेदन	Sustainable and Resilient Ideas Pvt. Ltd. (शंकरप्रसाद अधिकारी)	२०७७ माघ	
४.	नेपालमा पानीजन्य एवम् अन्य प्राकृतिक स्रोतका क्षेत्रहरूबाट रोयल्टीको संभावना अध्ययन	इन्भाइरोन्टल रिसर्च इन्सटिच्युट फर सस्टेनेवल डेभलपमेन्ट प्रा.लि.	२०७८/११/२५	

२. काठमाडौं जिल्ला कोटेश्वर ठेगाना भएका श्री यतिन्द्र के.सी. ले मिति २०८०/०८/१८ मा आफ्नो अनुसन्धान प्रयोजनको लागि नेपालको संविधानको धारा २७ र सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ३ र ७ अनुसार तपसिलमा उल्लेखित विवरण, तथ्याङ्क तथा सूचना माग गरी आयोगका सूचना अधिकारी समक्ष निवेदन दिनुभएकोमा मिति २०८०/०९/०८ को निर्णयानुसार तपसिल बमोजिम सूचना उपलब्ध गराइएको।

<u>उपलब्ध गराइएको सूचनाः</u>

- वित्तीय समानीकरण अनुदान तथा प्राकृतिक स्रोत मार्फत प्राप्त रोयल्टी बाँडफाँटसम्बन्धी आयोगले हालसम्म गरेको सिफारिसमा आयोगको निर्णय उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा आयोगमा पेश भएको हुँदा सो सम्बन्धमा आयोगबाट निर्णय भएपछि उपलब्ध गराइने।
- वित्तीय समानीकरण अनुदानको सिफारिस गर्दा प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको आर्थिक, सामाजिक असमानता सूचकमा स्रोतको रूपमा प्रयोग गरिने राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगबाट गरिएको अध्ययन(२०७६) को प्रतिलिपि सम्बन्धमा A Study on Social, Economic and Other forms of Disparity in Provinces and Local Levels in Nepal विषयक Kathmandu University School of Education, Hattiban, Lalitpur बाट March 2019 मा आयोगसमक्ष पेश हुन आएको प्रतिवेदन आयोगको वेवसाइट www.nnrfc.gov.np मा प्रकाशन गरिएकोले वेवसाइटबाटै प्राप्त गर्नुहुन।
- वित्तीय समानीकरण अनुदानको सिफारिस गर्दा प्रदेश र स्थानीय तहमा रहेको राजस्वको अवस्था सूचकमा स्रोतको रुपमा प्रयोग गरिने राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगबाट गरिएको अध्ययनको प्रतिलिपि सम्बन्धमा आयोगबाट हालसम्म कुनै अध्ययन नभएको।

११. प्रवक्ता

सह-सचिव श्री रामचन्द्र ढकाल

नीति विश्लेषण तथा व्यवस्थापन महशाखा

सम्पर्क नं. ४२००२७२

१२. सूचना अधिकारी

उप-सचिव श्री नारायण प्रसाद अधिकारी

सम्पर्क नं. ४२००६६३

१३. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

आयोगको कार्य सञ्चालनमा प्रयोग हुने ऐन, नियम, विनियम तथा निर्देशिकाहरु यसप्रकार छन्।

- नेपालको संविधान
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग नियमावली, २०७६
- सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह(अन्तरसम्बन्ध तथा समन्वय) ऐन, २०७७
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगका पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरुको आचार संहिता, २०७६
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७८

१४. आयोगका पदाधिकारीहरूको नामावली

माननीय अध्यक्ष, श्री बालानन्द पौडेल

माननीय सदस्य, श्री जुद्ध बहादुर गुरुङ

माननीय सदस्य, श्री अमर राज मिश्र

माननीय सदस्य, श्री विपिन राज निरौला

१५. आयोगमा कार्यरत कर्मचारीको नामावली

आयोगमा कार्यरत कर्मचारीको नामावली देहायबमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम, थर	पद	कैफियत
१.	श्री विनोदप्रकाश सिंह	सचिव	
२.	श्री रामचन्द्र ढकाल	सहसचिव	
३.	श्री रामहरि ज्ञवाली	सहसचिव	
४.	श्री होमनाथ पौडेल	सहसचिव (प्रा.)	
५.	श्री बिनीता भट्टराई	उपसचिव	
६.	श्री दिनेश भट्टराई	बरिष्ट तथ्याङ्क अधिकृत	
७.	श्री राजु बस्नेत	उपसचिव	
८.	श्री नारायण प्रसाद अधिकारी	उपसचिव	
९.	श्री राजेश्वरी खत्री सापकोटा	उपसचिव	
१०.	श्री मुना राउत	उपसचिव (कानून)	
११.	श्री लक्ष्मी कुमारी न्यौपाने	सहायक वन अधिकृत	
१२.	श्री विमला काफ्ले	शाखा अधिकृत	
१३.	श्री सुनिता पौडेल	शाखा अधिकृत	
१४.	श्री नरकुमारी राई	शाखा अधिकृत	
१५.	श्री प्रमिला भण्डारी	शाखा अधिकृत	
१६.	श्री केशव पोखरेल	शाखा अधिकृत	
१७.	श्री दिपेन्द्र बहादुर शाही	शाखा अधिकृत	
१८.	श्री शर्मिला लामिछाने	शाखा अधिकृत	
१९.	श्री माधव सुवेदी	शाखा अधिकृत	
२०.	श्री विष्णुहरि रेग्मी	शाखा अधिकृत	
२१.	श्री शितल बहादुर रावल	शाखा अधिकृत	
२२.	श्री गोविन्द प्रसाद भण्डारी	शाखा अधिकृत	
२३.	श्री शिवराज कोइराला	शाखा अधिकृत	
२४.	श्री भानुभक्त जोशी	कम्प्यूटर इन्जिनियर	

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम, थर	पद	कैफियत
२५.	श्री बिन्दु ढकाल	तथ्याङ्क अधिकृत	
२६.	श्री प्रमोद सिंखडा	जियोलोजिस्ट	
२७.	श्री कमल सिंह कटुवाल	नायव सुब्बा	
२८.	श्री दिवस भट्टराई	कम्प्युटर अपरेटर	
२९.	श्री रमेश आचार्य	नायव सुब्बा	
३०.	श्री बीरेन्द्र अधिकारी	नायव सुब्बा	
३१.	श्री सुस्मा मरासिनी	लेखापाल	
३२.	श्री गीता चपाई	नायब सुब्बा	
३३.	श्री सामना सुवेदी	नायव सुब्बा	
३४.	श्री ईश्वर पौडेल	नायव सुब्बा	
३५.	श्री दिलकुमार श्रेष्ठ	कम्प्युटर अपरेटर	
३६.	श्री रमा गोतामे	कम्प्युटर अपरेटर	
३७.	श्री सुरेश चौधरी	कम्प्युटर अपरेटर	
३८.	श्री राधा लामा	कम्प्युटर अपरेटर	
३९.	श्री साधना पोखरेल	नायब सुब्बा	
४०.	श्री विमल प्रसाद आचार्य	हलुका सवारी चालक	
४१.	श्री राजु थापा मगर	हलुका सवारी चालक	
४२.	श्री भरत सुवेदी	हलुका सवारी चालक	
४३.	श्री राजु महर्जन	हलुका सवारी चालक	
४४.	श्री अनिल क्षेत्री	हलुका सवारी चालक	
४५.	श्री सरोज खत्री	हलुका सवारी चालक	
४६.	श्री केदार थापा	हलुका सवारी चालक	
४७.	श्री सनम राजभण्डारी	हलुका सवारी चालक	
४८.	श्री जीवन कुमार राई	हलुका सवारी चालक	
४९.	श्री नमिता अर्याल	कार्यालय सहयोगी	
५०.	श्री अनुजा गैरे भट्टराई	कार्यालय सहयोगी	
५१.	श्री दुर्गादास श्रेष्ठ	कार्यालय सहयोगी	
५२.	श्री राजेन्द्र ढुंगेल	कार्यालय सहयोगी	
५३.	श्री धनेश्वर पोखरेल	कार्यालय सहयोगी	
५४.	श्री दुर्गा चौधरी	कार्यालय सहयोगी	
५५.	श्री रमा घिमिरे	कार्यालय सहयोगी	
५६.	श्री नवराज धमला	कार्यालय सहयोगी	

१६. आयोगको ठेगाना

सिंहदरबार, काठमाडौं

१७. आयोगको सम्पर्क नं

फोन नं.: ४२००५९२

१८. आयोगको वेवसाइट

www.nnrfc.gov.np

१९. आयोगको इमेल

info@nnrfc.gov.np